

Herstel na de coronacrisis: dashboard Vlaamse Veerkracht

De COVID-19-pandemie heeft nog steeds een impact op het leven van de meeste Vlamingen. Nu er werk gemaakt wordt van het maatschappelijk en economisch herstel, wil de Vlaamse overheid dit herstel ook nauwgezet opvolgen.

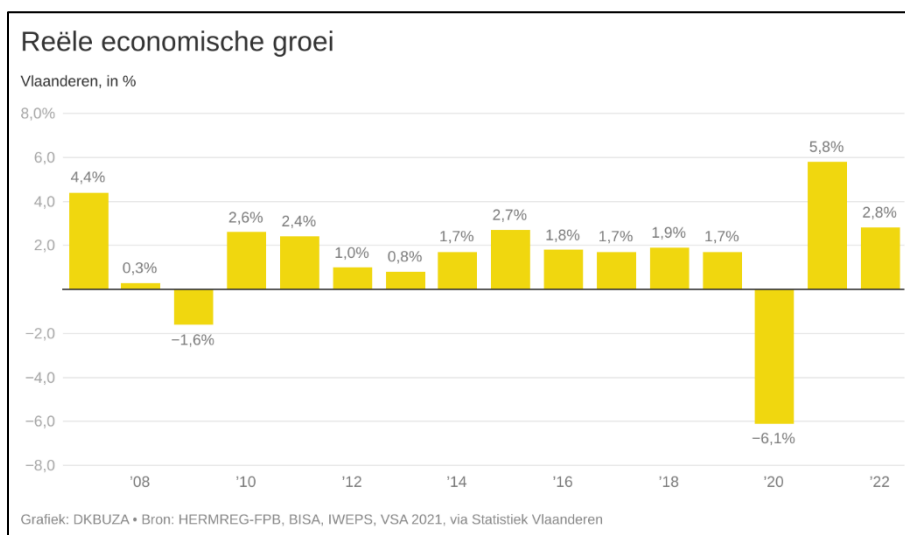
Met de indicatoren in dit Dashboard monitort de Vlaamse Regering de economische en maatschappelijke situatie in Vlaanderen.

Deze cijfers zijn bijgewerkt tot en met 7 september 2021. Ze zullen regelmatig geactualiseerd worden.

Het dashboard is online beschikbaar op: <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/vlaamse-veerkracht/herstel-na-de-coronacrisis-dashboard-vlaamse-veerkracht>

Verwachte economische groei van +2,8% in 2022

De Vlaamse economie nam een flinke duik in 2020. Er wordt geschat dat de economie 6,1% is gekrompen in 2020. Volgens de vooruitzichten van het Federaal Planbureau, zal de Vlaamse economie in 2021 sterk herstellen(+5,8%) en verder groeien in 2022 (+2,8%).

Meer info over bovenstaande grafiek

De reële economische groei in het Vlaamse Gewest nam door de COVID-19-pandemie een flinke duik in 2020. De [regionale economische vooruitzichten](#) (FPB, juli 2021) schatten dat de economie 6,1% is gekrompen in 2020. In 2021 wordt er +5,8% groei verwacht.

In het Waalse Gewest wordt een reële groei van het bbp verwacht van +5,7% in 2021, vergelijkbaar met het Vlaamse Gewest. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest noteert +4,2%. De Belgische groeiraming bedraagt 5,4%. In de EU-27 wordt er gemiddeld een reële economische groei verwacht van +4,8%.

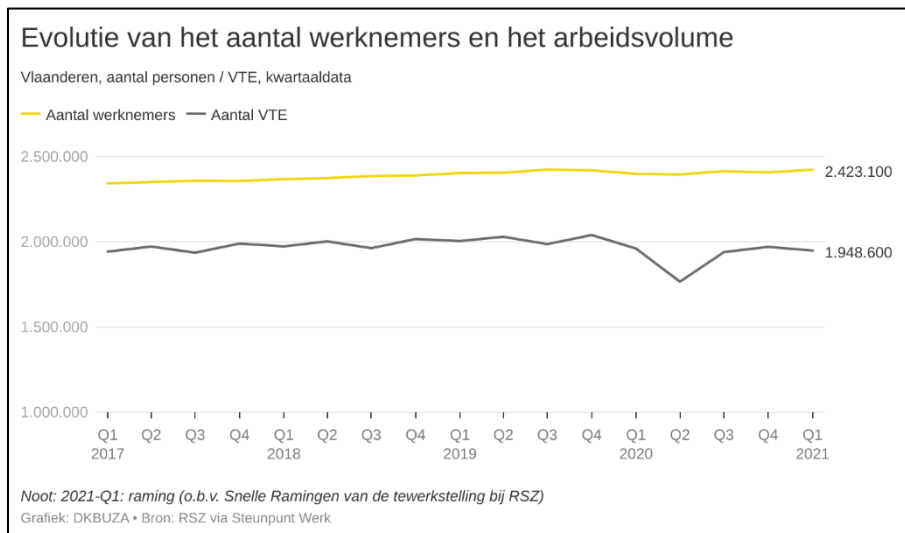
Met reële economische groei wordt bedoeld: de toename van het bbp, uitgedrukt in reële of constante prijzen, waarbij de invloed van de inflatie is uitgefilterd.

De data zijn afkomstig van: [regionale economische vooruitzichten, FPB](#) en [Statistiek Vlaanderen](#).

Tewerkstelling opnieuw op precorona niveau

In het eerste kwartaal van 2021 bereikte de Vlaamse loontrekkende tewerkstelling voor het eerst het precorona niveau. Er waren 3.409 (+0,14%) werknemers meer dan in het vierde kwartaal van 2019, toen er nog geen effect te zien was van de COVID-19-crisis. Op jaarbasis – ten opzichte van het eerste kwartaal van 2020 – kwamen er 24.232 jobs bij, een toename van +1%.

De tewerkstelling uitgedrukt in voltijdsequivalenten is daarentegen nog niet volledig hersteld. Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2019 – toen er nog geen effect te zien was van de COVID-19 crisis – ligt het aantal VTE nog steeds -4,5% lager. Op jaarbasis – ten opzichte van het eerste kwartaal van 2020 – ligt het aantal VTE -0,6% lager

Meer info over bovenstaande grafiek

De COVID-19-crisis, de noodzakelijke gezondheidsmaatregelen en de daarmee samenhangende economische krimp lieten zich uiteraard ook voelen op de arbeidsmarkt.

Maar een scherpe daling van de loontrekkende tewerkstelling bleef in 2020 uit. Dat is onder andere te danken aan het stelsel van de tijdelijke werkloosheid, waarbij de band tussen werknemer en werkgever behouden blijft maar er geen of slechts gedeeltelijke prestaties verricht worden.

Na twee opeenvolgende dalingen van het aantal werknemers in het eerste en tweede kwartaal van 2020, zagen we in het derde kwartaal een heropleving van de tewerkstelling. De lockdown die in november 2020 inging, leidde in het vierde kwartaal echter tot een lichte daling van de loontrekkende tewerkstelling met 7400 personen (-0,3%).

De evolutie in voltijdsequivalenten, dat ook rekening houdt met het aantal gewerkte uren, verliep grilliger. Na een diepe duik van -9,9% in het tweede kwartaal, veerde het aantal werknemers in voltijdsequivalenten in het derde kwartaal stevig op met +9,8%. Ook in het vierde kwartaal nam het aantal voltijdsequivalenten verder toe.

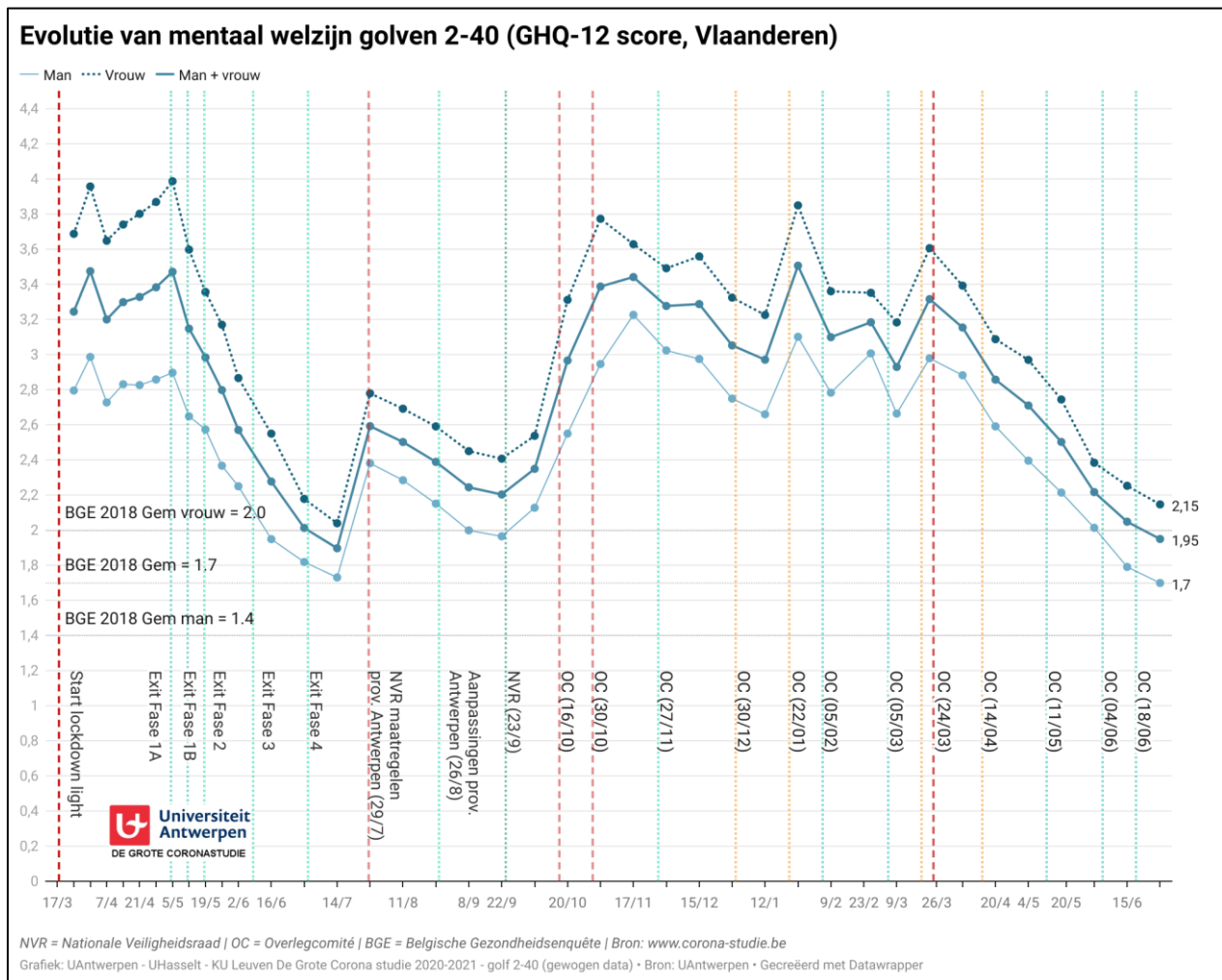
De data zijn afkomstig van: [Steunpunt Werk](#).

Het Mentale welzijn van de Vlaming verbetert sinds eind maart

In de [Grote Coronastudie](#) werd van bij de start, half maart 2020, het mentale welzijn continu opgevolgd. Het monitoren van mentaal welzijn was zelfs één van de grote pijlers van de studie.

Via een standaardschaal (de General Health Query 12) werden de deelnemers gevolgd doorheen de verschillende fases van onze gezamenlijke strijd tegen het coronavirus. Sinds midden maart 2020 zien we de evolutie van het gemiddeld mentale welzijn van onze deelnemers. Op basis van de gewogen cijfers geeft dat ook een indicatie van de gemiddelde Vlaming. Hoe lager op de schaal, hoe beter het mentaal welzijn. Hierbij zien we dat de evolutie in het algemeen de maatregelen lijkt te volgen met stijgingen bij verstrenging van de maatregelen en daling (dus verbetering) bij versoepelingen.

Algemeen gesteld zien we nog steeds hogere scores dan in 2018 toen dezelfde schaal in de Gezondheidsenquête gebruikt werd.

Meer info over bovenstaande grafiek

Het risico met gemiddelden is natuurlijk dat bepaalde groepen in de massa opgaan. Zo zagen we in de loop van de voorbije maanden dat er een groep deelnemers is die veel hoger scoort op de GHQ-12. In de hoogste scores gaat het om:

- deelnemers uit de leeftijdsgroep 16-25 (voornamelijk studenten);
- 26-45 jarigen die vaak aangeven dat hun inkomen de voorbije periode daalde en met een iets hogere vertegenwoordiging van vrouwelijke deelnemers. Ook deelnemers die alleen wonen en alleenstaand zijn, scoren hier hoger evenals deelnemers die een positieve COVID-19-test aflegden.

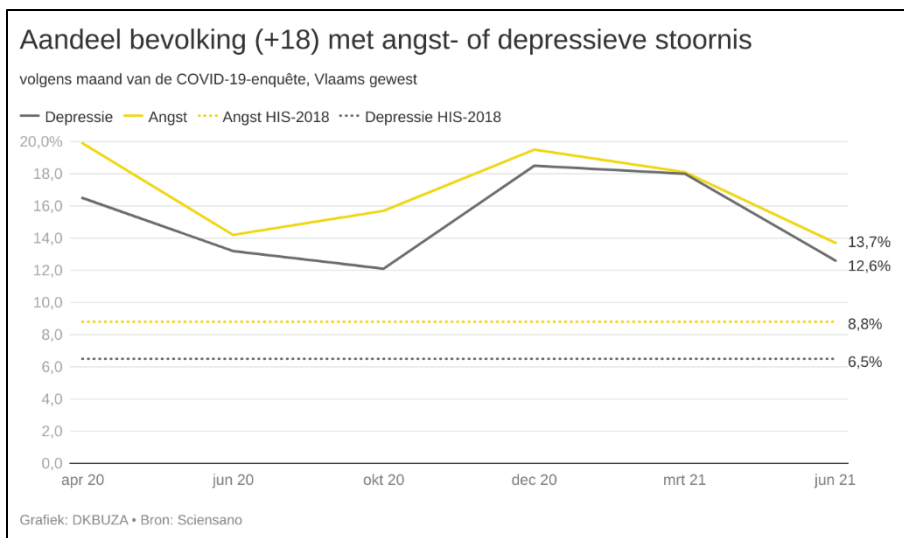
Deelnemers die hoog scoren op de GHQ-12 combineren een aantal van deze aspecten en zijn hierdoor kwetsbaarder.

De data zijn afkomstig van: Grote Coronastudie, UAntwerpen, UHasselt, KU Leuven, www.corona-studie.be.

Opnieuw minder angst- en depressieve stoornissen

De eerste COVID-19-gezondheidsenquête (begin april 2020) wees op een verhoogd aantal angststoornissen (19,9 %) en depressieve stoornissen (16,5 %) bij de volwassen Vlaming (18 jaar en ouder) in vergelijking met de cijfers uit 2018 (respectievelijk 8,8% en 6,5%).

In de daaropvolgende COVID-19-gezondheidsenquête zien we dat het aantal mensen dat kampt met angst en depressie mee evolueren met de geldende coronamaatregelen. Bij versoepelingen daalt het aantal mensen, bij verstrenging neemt het aantal toe. Bij de laatste enquête in juni 2020 was het aantal angststoornissen en depressieve stoornissen gedaald tot respectievelijk 13,7% en 12,6%, al is dit nog steeds hoger dan het pre-corona niveau (respectievelijk 8,8% en 6,5%).

Meer info over bovenstaande grafiek

Bij de COVID-19-gezondheidsenquêtes werden de GAD-7 (Generalized Anxiety Disorder) en PHQ-9 (Patient Health Questionnaire) gebruikt om de prevalentie van gegeneraliseerde angststoornissen en depressieve stoornissen na te gaan.

De data zijn afkomstig van: Sciensano.

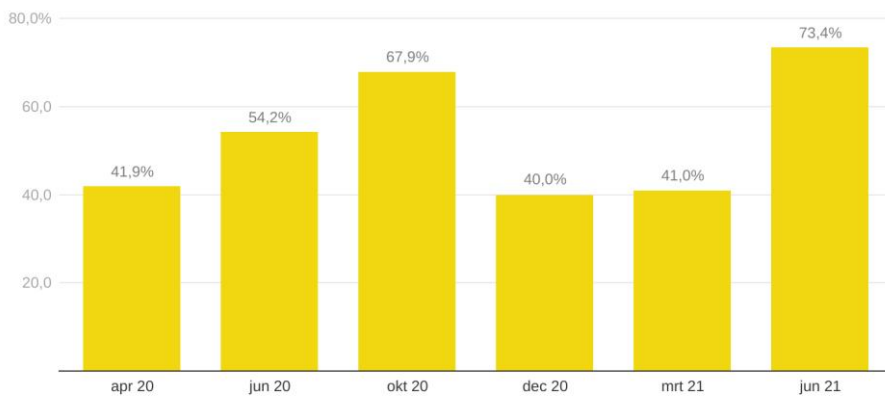
Meer Vlamingen tevreden met sociale contacten

De COVID-19-gezondheidsenquête van juni 2021 geeft aan dat 73,4% van de bevolking van 18 jaar en ouder tevreden is over zijn sociale contacten. Dit is een forse stijging ten opzichte van de gezondheidsenquête van maart 2021. Toen gaf slechts 41% van de volwassen Vlamingen aan tevreden te zijn over zijn sociale contacten.

Het percentage dat ontevreden is over zijn sociale contacten blijft gedurende de hele coronacrisis veel hoger dan in "normale tijden". In de algemene gezondheidsenquête van 2018 gaf immers 91% van de bevolking van 18 jaar en ouder aan tevreden te zijn over zijn sociale contacten.

Aandeel bevolking (+18) dat tevreden is over zijn sociale contacten

Volgens maand van de COVID-19-enquête, Vlaams gewest

Grafiek: DKBUZA • Bron: Sciensano

Meer info over bovenstaande grafiek

Deze indicator gebaseerd op de vraag: "Hoe vond u uw sociale contacten in de afgelopen 2 weken? (Zeer bevredigend / Vrij bevredigend / Vrij onbevredigend / Zeer onbevredigend)". Mensen die "zeer bevredigend" of "vrij bevredigend" antwoorden worden beschouwd als tevreden over sociale contacten.

De data zijn afkomstig van: [Sciensano](https://www.sciensano.be/).

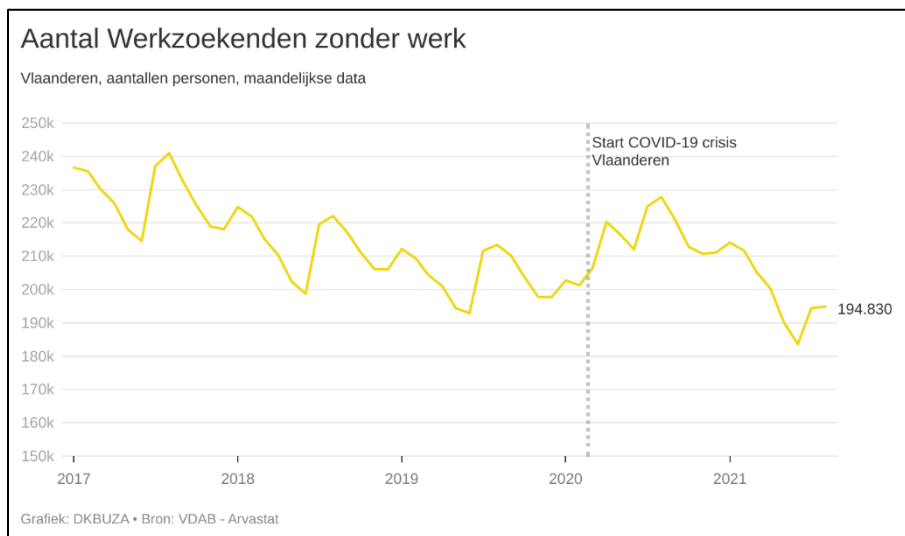
Aantal Werkzoekenden zonder werk onder niveau van augustus 2019

Tot eind 2019 verbeterde de Vlaams arbeidsmarkt continu. De COVID-19-crisis zorgde voor een abrupt einde van de verbeteringen.

Eind augustus 2021 telde Vlaanderen 194.830 werkzoekenden zonder werk. Dat is een daling met 14,5% tegenover augustus 2020. Toen was er ook al een duidelijke impact van de COVID-19-crisis op de werkzoekendencijfers te zien.

Het huidige aantal ligt zelfs lager dan in 2019: toen telden we in augustus 213.449 werkzoekenden zonder werk.

Let wel, deze cijfers gaan over werkzoekenden zonder werk en dus niet over tijdelijke werkloosheid.

Meer info over bovenstaande grafiek

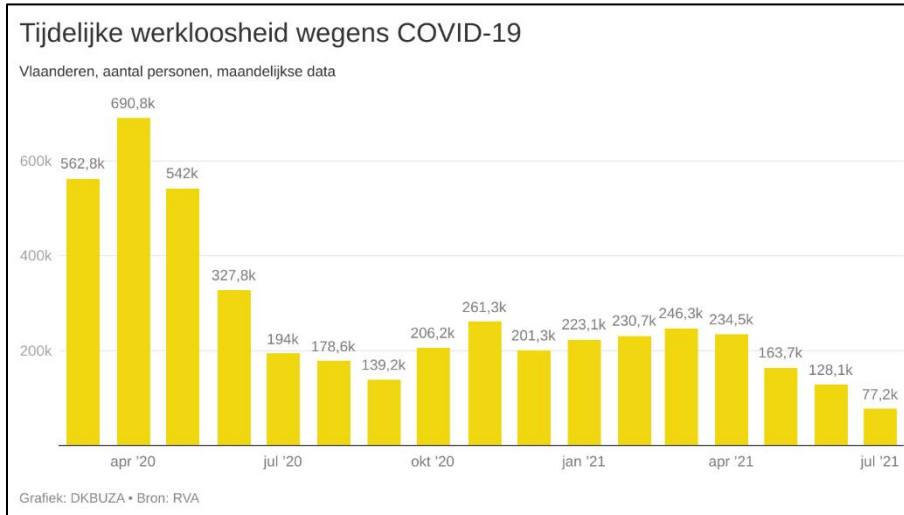
Met werkzoekenden zonder werk wordt bedoeld: burgers zonder job die zich bij VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven. Ze kunnen een verblijfplaats in of buiten Vlaanderen hebben (maar de grafiek hierboven toont enkel burgers met een verblijfplaats in Vlaanderen). VDAB wil deze burgers zo snel mogelijk aan duurzaam werk helpen en streeft dus naar een dalend aantal werkzoekenden zonder werk en een lage werkzoekendengraad .

Het dossier van de bij VDAB ingeschreven werkzoekende wordt als basis genomen voor de telling. Het gaat om de toestand van het dossier op het einde van de maand, en dus telkens om een momentopname.

De data zijn afkomstig van: [VDAB](#).

Tijdelijke werkloosheid daalt verder

In juli 2021 waren er nog altijd 77.249 Vlamingen minstens 1 dag tijdelijk werkloos ten gevolge van COVID-19. Dat is nog altijd hoog, maar toch een forse daling ten opzichte van de piek in april 2020. Toen waren er 691.000 Vlaamse werknemers minstens 1 dag tijdelijk werkloos door COVID-19.

Meer info over bovenstaande grafiek

Zoals reeds aangestipt, bleef een scherpe daling van de loontrekkende tewerkstelling in 2020 onder andere uit dankzij het stelsel van de tijdelijke werkloosheid, waarbij de band tussen werknemer en werkgever behouden blijft maar er geen of slechts gedeeltelijke prestaties verricht worden.

Na de piek in november 2020, stabiliseerde het aantal tijdelijke werklozen in de eerste maanden van dit jaar. In april 2021 waren nog altijd meer dan 200.000 Vlamingen minstens 1 dag tijdelijk werkloos ten gevolge van COVID-19.

Dat is nog altijd hoog, maar toch een forse daling ten opzichte van de piek in april 2020. Toen waren er 691.000 Vlaamse werknemers minstens 1 dag tijdelijk werkloos door COVID-19.

Om dit in perspectief te plaatsen: de afgelopen jaren waren er op maandbasis gemiddeld 65.000 werknemers tijdelijk werkloos omwille van economische redenen, slecht weer, overmacht of een andere reden die toegang geeft tot het systeem van de tijdelijke werkloosheid.

Met tijdelijke werklozen wordt bedoeld: werknemers van wie de arbeidsovereenkomst geheel of gedeeltelijk tijdelijk is geschorst omwille van diverse redenen.

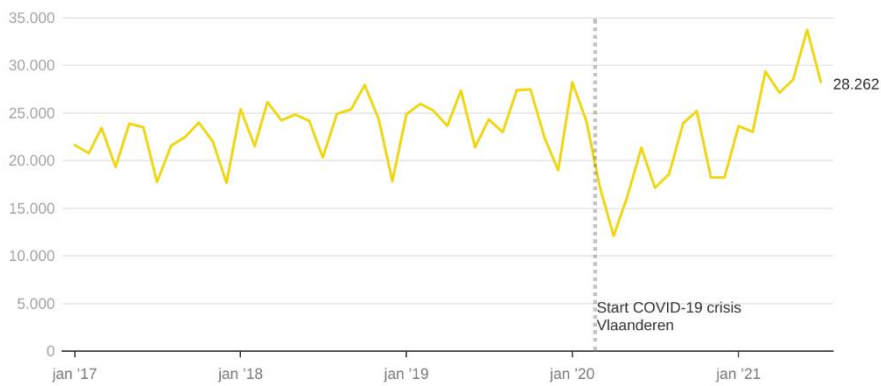
De data zijn afkomstig van: [RVA](#).

VDAB ontvangt meer vacatures dan voor de COVID-19-crisis

In juli 2021 werden 28.262 vacatures rechtstreeks aan de VDAB gemeld in het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU). De vacatures van wervings- en selectiekantoren staan hier niet bij. Dat is 64,6% meer dan in juli 2020.

Evolutie van het aantal ontvangen vacatures

Vlaanderen, NECzU zonder vacatures van wervings- en selectiekantoren, maandelijkse data

Grafiek: DKBUZA • Bron: VDAB

Meer info over bovenstaande grafiek

Het hoge verschilpercentage tussen juli 2021 en juli 2020 (+64,7%) komt niet alleen door het hoge aantal gemelde vacatures, maar ook omdat in mei 2020 ons land nog in een gedeeltelijke COVID-19-lockdown verkeerde en er dus weinig vacatures gemeld werden. Maar ook in vergelijking met juli 2019 zien we een positieve groei: +16,1%.

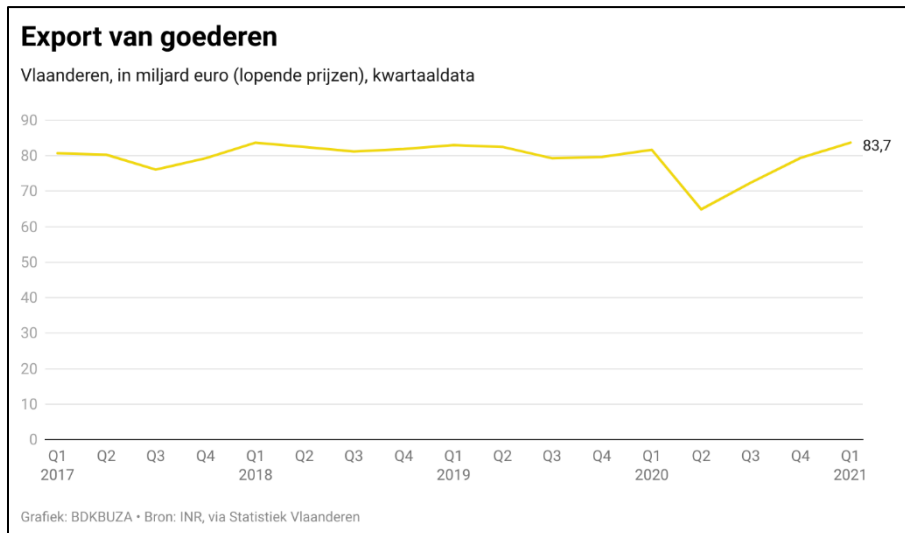
De voorbije twaalf maanden werden 297.928 vacatures gemeld aan VDAB. Dat is 16,4% meer dan in de periode van twaalf maanden daarvoor. Het aantal vacatures over twaalf maanden overschrijdt daarmee zelfs het pre-coronaniveau.

De data zijn afkomstig van: [VDAB](#).

In- en uitvoer herstellen sinds midden 2020

De COVID-19-crisis had ook een grote impact op de internationale handel.

In het tweede kwartaal van 2020 werd er slechts voor €64,9 miljard aan goederen uitgevoerd, tegenover €81,7 miljard in het eerste kwartaal 2020. In het eerste kwartaal van 2021 was de export opnieuw toegenomen tot €83,7 miljard. Dat is 2,4% hoger dan in het eerste kwartaal van 2020.

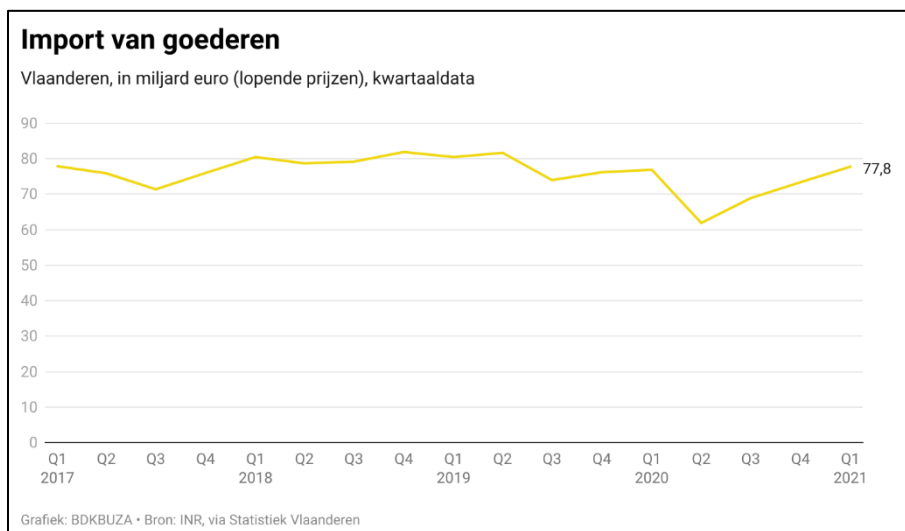

Meer info over bovenstaande grafiek

Met Vlaamse export (ook wel uitvoer genoemd) wordt bedoeld: goederen die vanuit het Vlaamse Gewest naar het buitenland vertrekken.

De data zijn afkomstig van: [Statistiek Vlaanderen](#).

Ook de goederenimport daalde van €76,9 miljard in het eerste kwartaal naar €61,9 miljard in het tweede kwartaal van 2020. In het eerste kwartaal van 2021 werd voor €77,8 miljard aan goederen geïmporteerd. Dat is een toename van 1,1% ten opzichte van het eerste kwartaal van 2020.

Meer info over bovenstaande grafiek

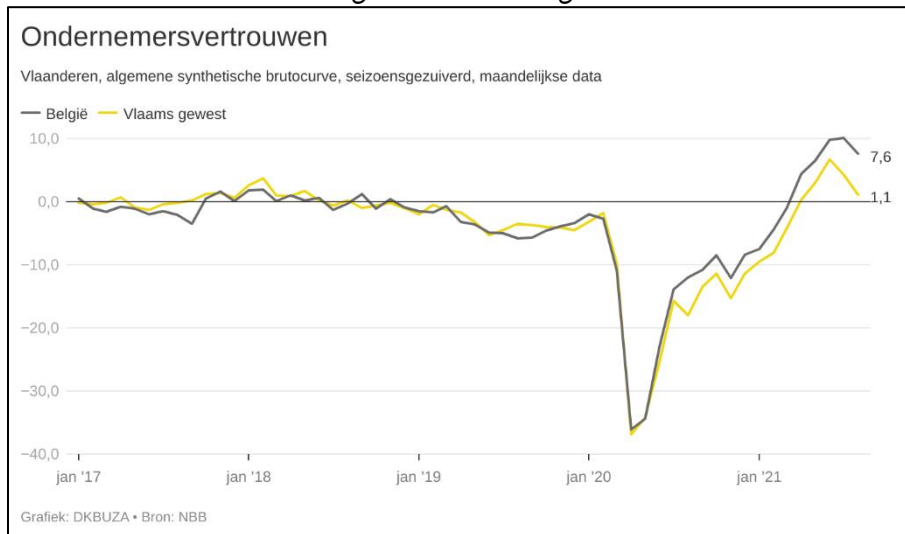
Met Vlaamse import (ook wel invoer genoemd) wordt bedoeld: goederen die vanuit het buitenland het Vlaamse Gewest binnenkomen.

De data zijn afkomstig van: [Statistiek Vlaanderen](#).

Ondernemers- en consumentenvertrouwen dalen licht in augustus

Zowel het ondernemersvertrouwen als het consumentenvertrouwen daalde in augustus licht ten opzichte van juli maar blijven hoog.

Tussen november 2020 en juni 2021 nam het vertrouwen van de Vlaamse ondernemers continu toe tot 6,7 in juni 2021. Sindsdien is het vertrouwen licht gedaald. In augustus 2021 stond de Vlaamse conjunctuurbarometer op 1,1. Voor zowel Vlaanderen als België blijft het ondernemersvertrouwen hoger dan voor de gezondheidscrisis.

Meer info over bovenstaande grafiek

De data zijn afkomstig van: [NBB](#).

Ook de consumenten blijven optimistisch. In maart 2021 bereikte het consumentenvertrouwen opnieuw tot het niveau van voor de gezondheidscrisis. In juli piekte het vertrouwen van de Vlaamse consument en bedroeg de indicator 17. In augustus nam dit licht af tot 12. Voor zowel Vlaanderen als België blijft het consumentenvertrouwen hoger dan voor de gezondheidscrisis.

Consumentenvertrouwen

Vlaanderen, indicator van het consumentenvertrouwen, maandelijkse data

Grafiek: DKBUZA • Bron: NBB

Meer info over bovenstaande grafiek

De data zijn afkomstig van: [NBB](#).

Steunmaatregelen en lagere inkomsten duwen begroting in het rood

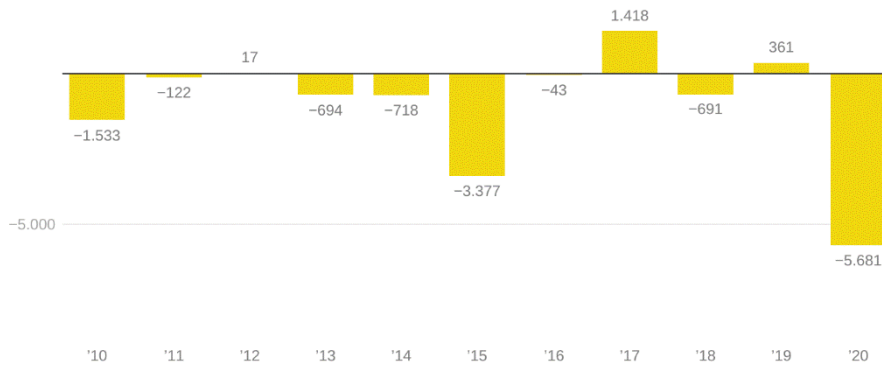
Volgens cijfers van de Nationale Bank van België bedraagt het vorderingensaldo (het saldo van de ontvangsten en uitgaven) van de Vlaamse overheid -€5,7 miljard in 2020.

In 2019 was het vorderingensaldo nog positief met €361 miljoen.

Het vorderingensaldo bij de begrotingsaanpassing 2021 bedraagt -5,3 miljard euro.

Vorderingensaldo van de Vlaamse overheid

ESR-vorderingensaldo INR, miljoenen euro

Grafiek: DKBUZA • Bron: NBB

Meer info over bovenstaande grafiek

Meer informatie over de begrotingsaanpassing 2021 is terug te vinden op de website van het [Vlaamse Departement Financiën en Begroting](#).

De data in de grafiek zijn afkomstig van: [NBB](#).